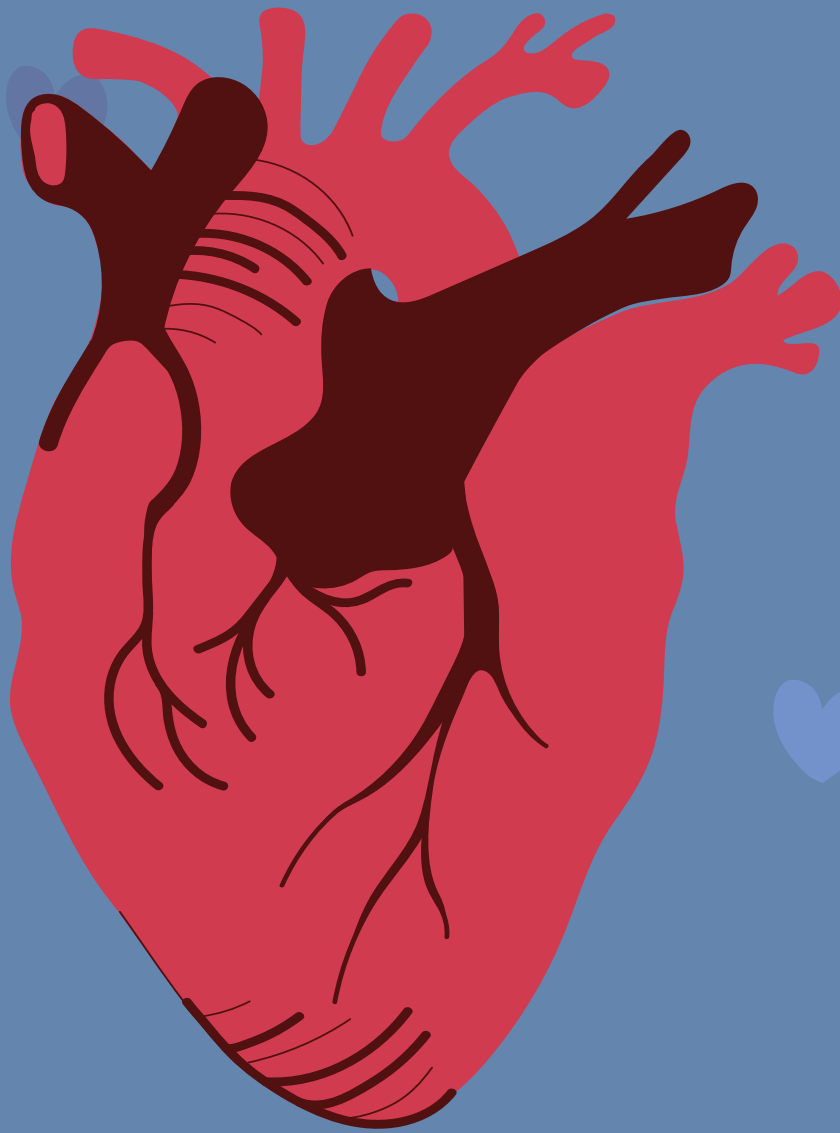

TOVE DITLEVSEN OG DIGTANALYSE

HJERTE RIMER PÅ SMERTE

ELEVOPGAVER

© DanskTip.dk

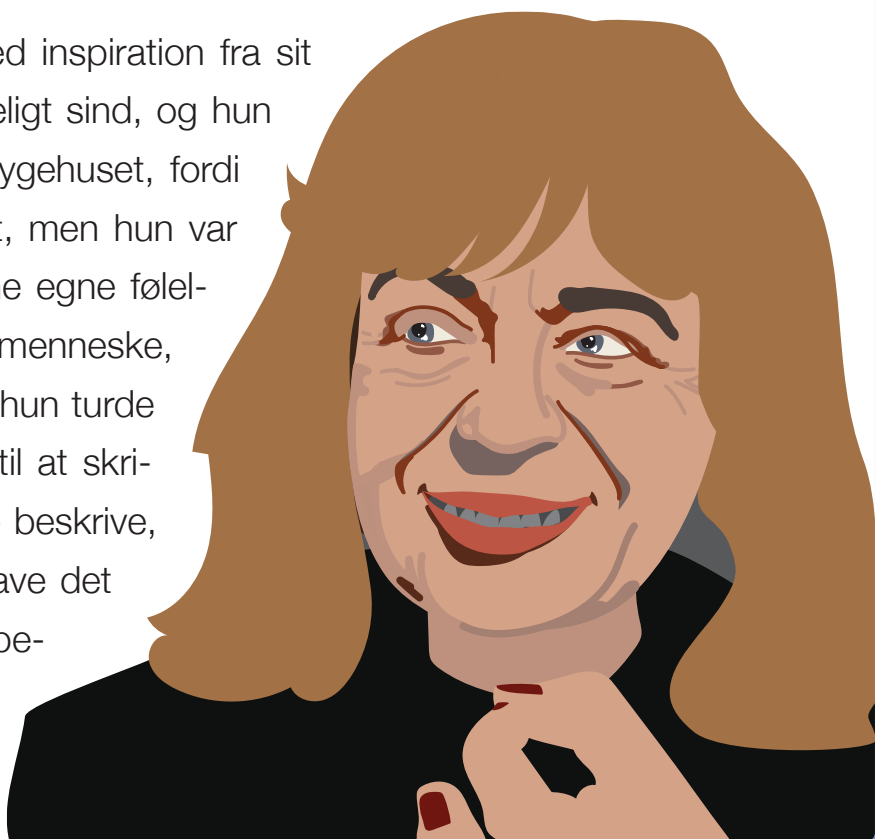
TOVE DITLEVSEN

Har du sunget, og kan du genkende linjerne: ”Jeg er din barndomsgade. Jeg er dit væsens rod. Jeg er den bankende rytme i alt, hvad du længes mod”, så kender du allerede lidt til den danske forfatter Tove Ditlevsen.

Tove Ditlevsen er en af de mest berømte danske forfattere, og hun er særligt kendt for, at hun var rigtig god til at skrive om og beskrive, hvordan det føles at være menneske, og til at sætte ord på alle de tanker og følelser, som kan være svære at have. Hun skrev både digte, romaner, noveller og essays om kærlighed, om at være kvinde, om barndom og om, når man har det psykisk svært. At have det psykisk svært betyder, at man har det svært med de tanker og følelser, man har indeni.

Tove Ditlevsen blev født den 14. december 1917 i København. Hun havde ikke en nem barndom, for det var et fattigt og hårdt liv der, hvor hun voksede op – i et arbejderkvarter på Vesterbro. Allerede som barn begyndte hun at skrive digte, og hun var kun 21 år, da hun udgav sin første digtsamling, som hed ”Pigesind”. I den skrev hun om de følelser og tanker, man kan have, når man er en ung pige.

Tove Ditlevsen skrev altid med inspiration fra sit eget liv. Hun havde et skrøbeligt sind, og hun blev flere gange indlagt på sygehuset, fordi hun havde det psykisk svært, men hun var meget ærlig og skrev om sine egne følelser, tanker og om at være et menneske, på både godt og ondt. Fordi hun turde være ærlig og var så dygtig til at skrive om, og på en enkel måde beskrive, hvordan vi mennesker kan have det indeni, blev hun en meget berømt forfatter, som mange læste.

I dag er der stadig mange, som læser Tove Ditlevsens bøger og digte – ikke kun i Danmark. Selvom det er over 40 år siden, at Tove Ditlevsen døde, blev nogle af hendes bøger i 2021 i USA kåret til at være nogle af de bedste bøger.

Tove Ditlevsen døde i 1976. Hun er på den danske kanonliste for litteratur, og det viser, hvor stor en betydning hun har haft for dansk litteratur.

Nu skal du svare på nogle spørgsmål, som handler om det, du lige har læst i teksten om Tove Ditlevsen. Hvis du ikke kan huske svaret, så prøv at læs og led i teksten igen, og se om du kan finde frem til svaret.

Hvornår blev Tove Ditlevsen født, og hvor voksede hun op?

Hvor gammel var hun, da hun fik udgivet sin første bog?

Hvad skrev Tove Ditlevsen om?

Hvad gjorde Tove Ditlevsen til en dygtig forfatter – hvad var hun god til?

Digtanalyse

“SÅ TAG MIT HJERTE”

Om lidt skal du arbejde med et lyrisk digt, som Tove Ditlevsen har skrevet. Digtet hedder ”Så tag mit hjerte”. Digtet er fra hendes digtsamling ”Lille verden”, som udkom i 1942. Inden du læser og lytter til digtet, så skal du overveje, hvad du tror, digtet handler om.

Tal sammen i klassen eller med din sidemakker om, hvad titen betyder.

- Hvad ville du mene med det, hvis du sagde til nogen: ”Så tag mit hjerte”?
- Hvad tror du, at Tove Ditlevsen mente?
- Hvilke følelser tror du, at digtet handler om?

Nu skal I læse digtet. I kan finde teksten på siden her:

kortlink.dk/svendborgbibliotek/2r326

Når I har læst digtet, så kan I også lytte til det. Der er nemlig flere, som har skrevet melodier til teksten. Du kan høre to forskellige melodier til ”Så tag mit hjerte” her:

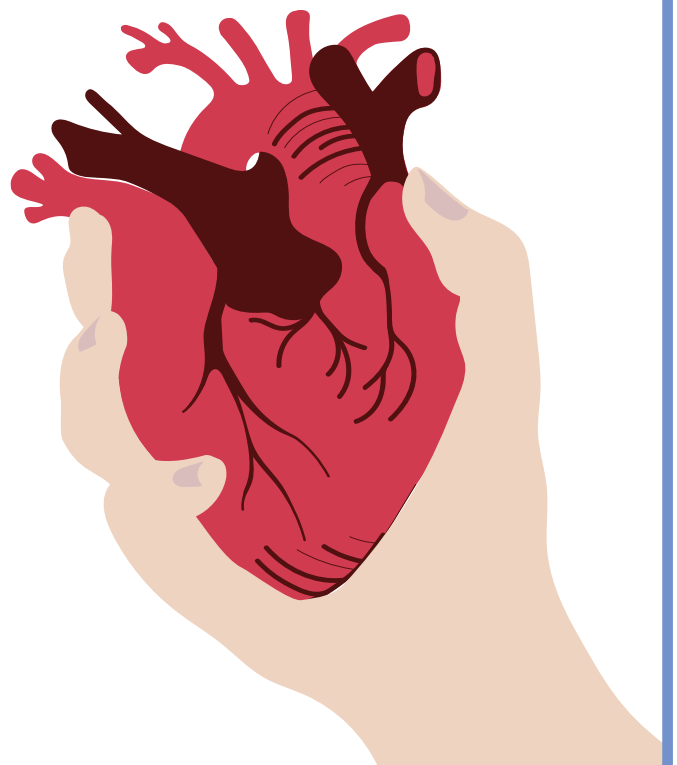
Danmarks Radios Pigekor:

kortlink.dk/youtube/2r2hx

Sangerinden Dorthe Gerlach:

kortlink.dk/youtube/2r2ht

- Hvilken melodi kunne du bedst lide?

Opgave 1: Digtets form

Når man skal analysere et digt, kan man starte med at kigge på digtets form. Er digtet metrisk? Det betyder, at digtet er opbygget efter en bestemt og fast form med næsten lige lange vers og lige mange vers i hver strofe. Eller er der ingen form? Når man arbejder med digtets form, kan det hjælpe til, at man får et godt overblik over digtet, inden man skal arbejde med indholdet i det.

Hvor mange strofer er der i digtet? _____

Hvor mange vers er der i hver strofe? _____

Hvilken type rim (parrim eller krydsrim) er der i digtet?

Der er en epifor (gentagelse) i digtet. Kan du finde den?

Prøv at læse digtet højt. Læs det langsomt og tydeligt – og husk pauser.

Synes du, at der var en rytme i digtet, da du læste det?

(Og: Hvis ja, hvad tror du så, det er, der "laver en rytme", når du læser?)

Et vers er én linje i et digt

En strofe er en gruppe af vers, som er sat sammen i deres eget lille "afsnit"

Parrim er, når to vers lige efter hinanden rimer.

Krydsrim er, når det sidste ord i hver anden verselinje rimer

Sproglige virkemidler i digtet

Tove Ditlevsen skrev ofte om kærlighed. Kærlighed er en af de vigtigste ting i vores liv og derfor har mange forfattere også skrevet om kærlighed. Kærlighed kan være svært at forklare med ord, men det handler om at føle omsorg for nogen, om at man gerne vil gøre dem glade, og at man føler sig allermest glad, når man er sammen med dem. Men der er også skrevet meget om det modsatte – når kærlighed gør ondt.

Selvom vi ikke fysisk føler kærlighed i hjertet, er det blevet et symbol for kærlighed og vores inderste sjæl – følelser og tanker. Måske fordi det fysiske hjerte faktisk er den inderste fysiske kerne i vores liv og med sine hjerteslag holder os i live.

Opgave 2: Nu skal vi arbejde med hjertet - og **symboler** og **besjæling** som sprogligt virkemiddel - i Tove Ditlevsens digt.

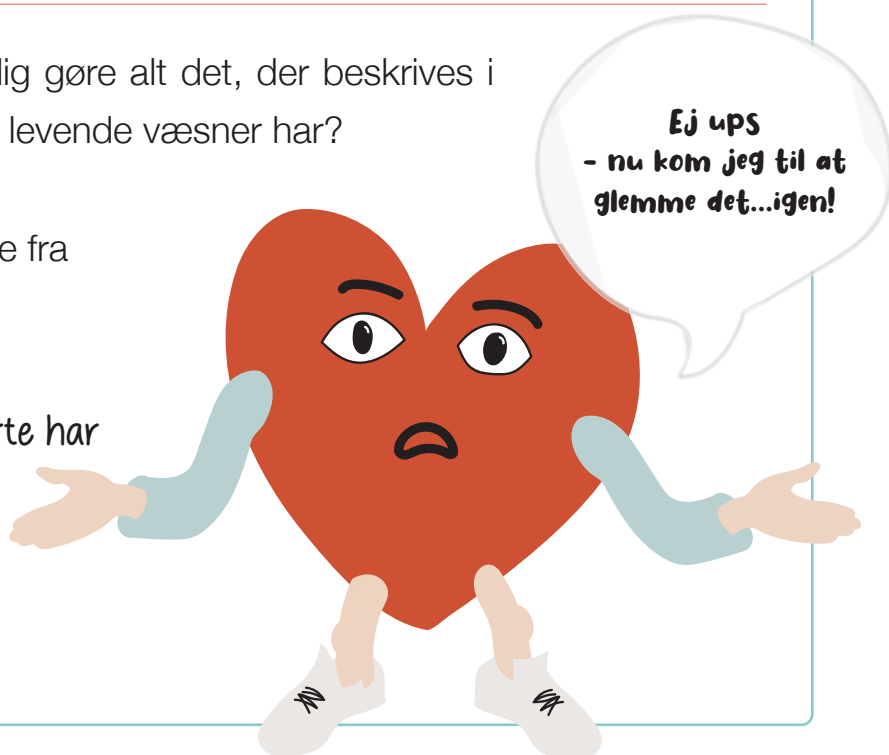
"Og det kan glemme og glemme tit" (Ditlevsen, 1942). Sådan står der om hjertet i Tove Ditlevsens digt "Så tag mit hjerte". Og hjertet i digtet kan rigtig mange ting udover, at "det kan glemme"

Kig godt efter i digtet og skriv ned, hvad hjertet "det" kan i digtet:

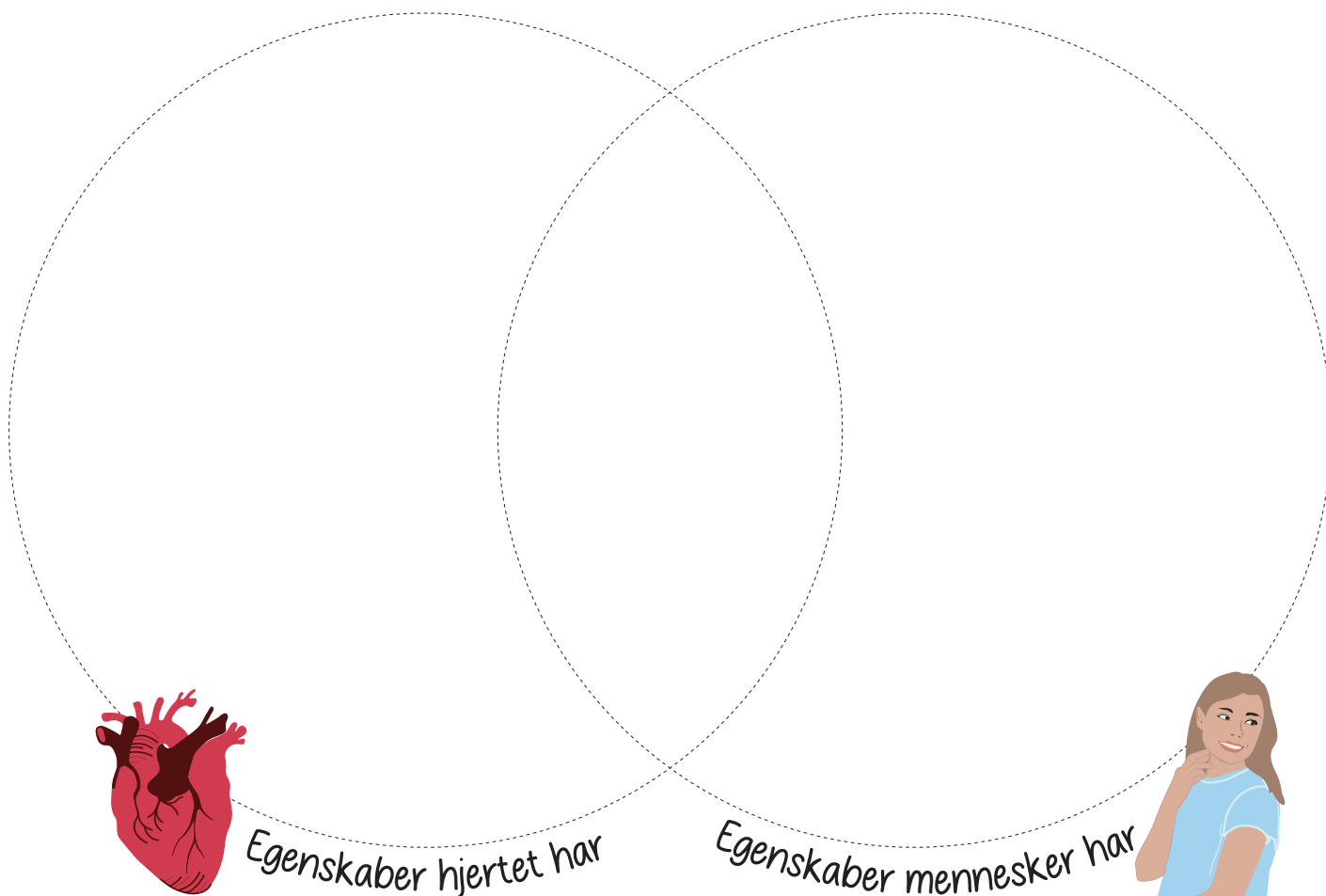
Men kan det fysiske hjerte egentlig gøre alt det, der beskrives i digtet eller er det egenskaber kun levende væsner har?

På næste side skal du dele ordene fra digtet ind i to grupper:

- Egenskaber det fysiske hjerte har
- Menneskelige egenskaber.

Fandt du alle ordene/egenskaberne? Skriv dem ind i den cirkel, hvor du mener, det passer. Hvis du mener, at ordet passer ind begge cirkler, så skriv det i det "rum", hvor cirklerne overlapper hinanden.

I digte kan vi bruge **symboler** og **besjæling**, som sproglige virkemidler.

Besjæling er, når vi giver menneskelige egenskaber til ting eller naturen. Hjertet kan fx ikke glemme. Med besjæling så kan vi få naturen og ting til at virke som levende væsner, ligesom os selv.

Symboler er, når noget står for/er et tegn for noget andet end det egentlig er. En rose kan fx være tegn på skønhed, og et kors tegn på kristendom og tro. Vi bruger symbolik i digte for at give ordene en skjult eller "hemmelig" betydning, som læseren selv skal finde.

I hvilken cirkel skrev du flest ord? Hvis du skrev de fleste af ordene i cirklen med menneskelige egenskaber, hvorfor tror du så, at Tove Ditlevsen har givet hjertet menneskelige egenskaber i sit digt?

Hvis du kigger på de ord og egenskaber, som kobles til hjertet i digtet, hvordan tror du så, at "hjertet" har det i digtet?

Hvem/hvad "gemmer sig" bag hjertet – hvis det ikke er rigtigt, at det er hjertet, som glemmer og kan såres i digtet, hvem eller hvad kan så glemme og såres?

Hvad tror du, at hjertet er et symbol for i digtet?

(Tip: Der kan godt være mere end ét svar)

Fortolkning - Hvad skal vi føle?

Lyriske digte er fyldt med følelser og beskrivelser af stemninger, og de handler om forfatterens følelser og oplevelser af noget. Når vi analyserer et digt, arbejder vi med digtets "små dele" – fx bestemte ord og sproglige virkemidler. Når vi har analyseret digtet ved at kigge på de små dele, kan vi begynde at fortolke digtet ved at samle alt det, vi har fundet ud af. At fortolke betyder, at vi prøver at forstå, hvad digtet handler om og betyder. Vi tænker over, hvad det er, forfatteren vil "sige" med digtet.

Opgave 3:

Nu ved vi, at hjertet var et symbol for noget andet. Hvis digtet i stedet var skrevet med en jeg-fortæller, som talte til en anden om sit hjerte og sig selv, hvordan kunne det så lyde? Prøv, om du kan genfortælle digtet strofe for strofe som jeg-person.

1. strofe

Jeg vil gerne have, at du...

2. strofe

Mit hjerte det...

1. strofe

Mit hjerte det kan også...

2. strofe

Mit hjerte det var...

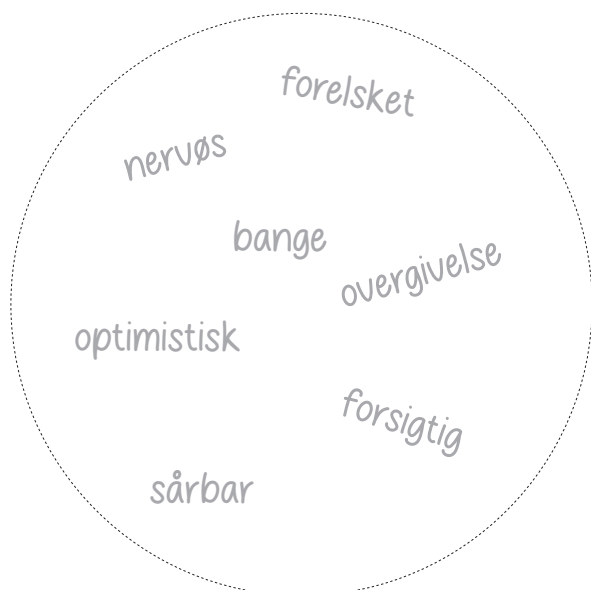
Tal sammen i klassen eller med din sidemakker:

- Hvilke, både gode og svære, følelser kan man have, når man er forelsket eller elsker nogen?
- Hvordan tror du, at Tove Ditlevsen følte, da hun skrev digtet "Så tag mit hjerte"?

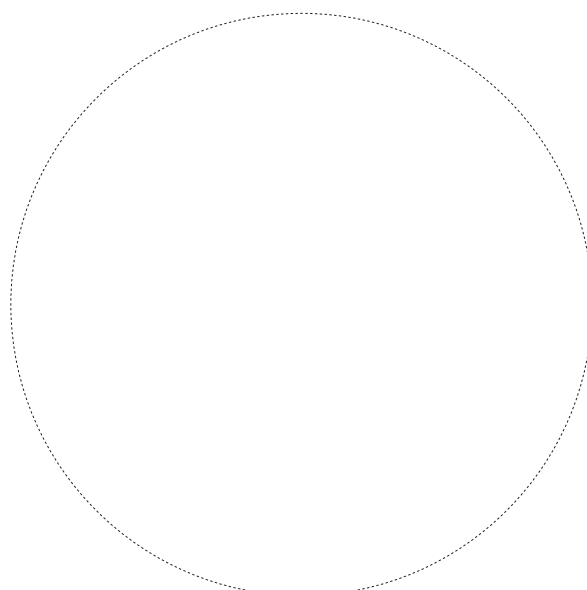

OPGAVE 4:

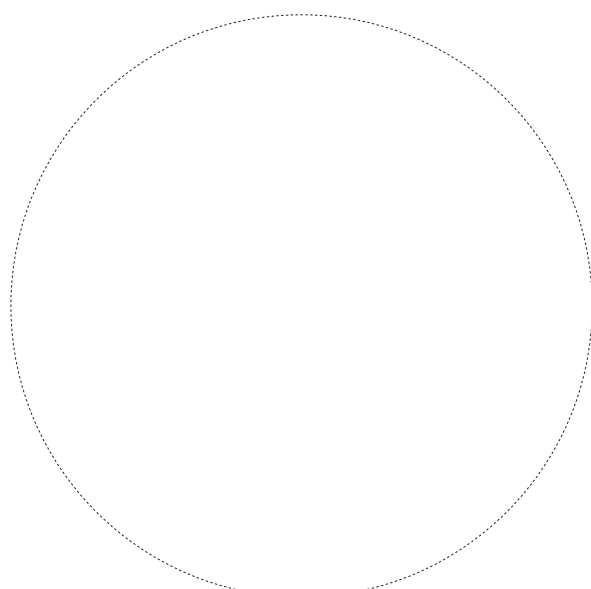
Hvilke følelser tror du, at fortælleren i digtet har? Skriv de ord, som du synes, du kan finde i hver strofe. Følelserne behøver ikke stå direkte i digtet. Det kan også være nogle, som man fornemmer eller tror fortælleren har. I 1. strofe har du allerede fået hjælp til at finde ord. Udfyld resten af cirklerne.

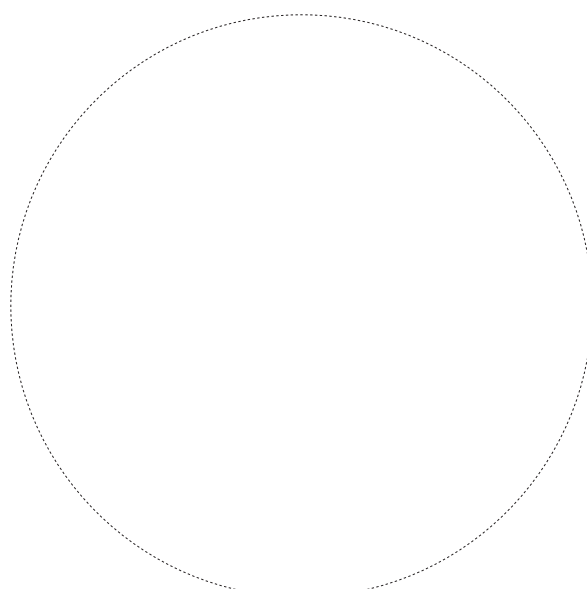
1. strofe

2. strofe

3. strofe

4. strofe

OPGAVE 5:

Hvad handler "Så tag mit hjerte" om? Har digtet et budskab til den der læser digtet? Svar på spørgsmålene.

Inden du læste digtet, så skulle du svare på, hvad du troede, at Tove Ditlevsen mente med digtets titel: "Så tag mit hjerte". Hvad vil dit svar være nu?

Har dit svar ændret sig efter, at vi har arbejdet med digtet?

Hvis du skulle genfortælle digtets handling til en ven, hvad ville du så fortælle?

Tove Ditlevsens digt "Så tag mit hjerte" handler om...

Hvad vil Tove ditlevsen gerne fortælle læseren? Hvad er digtets budskab?
